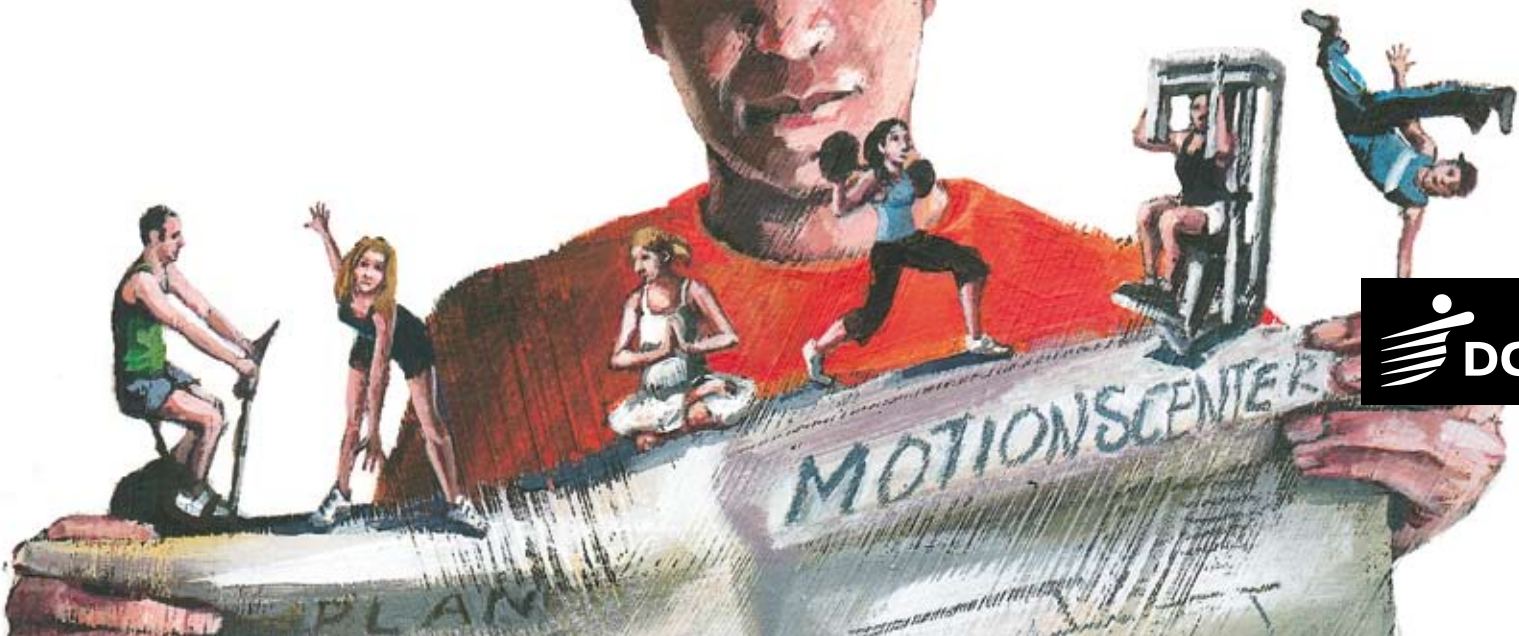

Den folkelige
Gymnastik
i en moderne
motionskultur

nr. 4: Mellem nutidens krav til foreninger og frivillighed, folkelighed og fællesskab

Udøverne, vilkårene og rammerne for din gymnastikforening forandrer sig hastigt. Nye former for træning dukker op. Gymnastikforeninger har tradition for at ville og turde prøve nyt, og dermed er de selv med til at skabe nye træningsformer. Det kræver samtidig omstillingsevne og parathed.

Hvordan sikrer vi, at både bestyrelser, instruktører og udøvere i gymnastikforeningerne trives også fremover? Hvilke muligheder har gymnastikken for at udvikle sig i en moderne motionskultur? – Det sætter DGI gymnastik fokus på i forskningsprojektet "Den folkelige gymnastik i en moderne motionskultur".

Denne pjece beskriver et delresultat fra forskningen – en analyse af, hvordan den rivende udvikling inden for gymnastik påvirker gymnastikforeningerne. Siden 1990'erne har gymnastik udviklet sig til også at rumme målrettet træning, motion og foreningsbaserede motionscentre. Denne udvikling har udfordret og forandret foreningerne – nye foreninger er kommet til med nye holdninger til mål, aktivitet og arbejdsform, og "gamle" foreninger har taget nye områder til sig. På de næste sider får du et indtryk af udviklingen, og hvilke krav det stiller til en gymnastikforening – ny som gammel.

Pjecen er nummer fire af i alt fem pjecer til gymnastikforeningernes bestyrelser. De to første udkom i 2005. En udkom i 2006. Nr. 4 og 5 udkommer i 2007.

Pjecen "Den folkelige gymnastik i en moderne motionskultur" er skrevet af Karen Balling Radmer, DGI kommunikation på baggrund af forskningsprojektet "Den folkelige gymnastik i en moderne motionskultur". Denne del af forskningsprojektet er udført af Bjarne Ibsen og Peter Mindegaard Møller, Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet. Pjecen er redigeret i samarbejde med DGI's landskonsulent Anders Kragh Jespersen.

Layout: Lars Koefoed, eminent kommunikationsdesign.

Illustration: Oliver Streich og Els Cools.

Tryk: Grafisk Centrum.

Der var engang, da danskerne først og fremmest dyrkede idræt i foreningerne

I dag er der fortsat mange, der dyrker foreningsidræt, men den store vækst i danskernes motion er sket og sker uden for foreningerne. I dag er der lige så mange, der vandrer, cykler og løber på egen hånd eller går til fitness og træning i kommercielle motionscentre, som der er i foreningerne.

I mange år ignorerede gymnastik- og idrætsforeningerne nye aktiviteter. Men i 1980'erne blev workout og aerobic en del af kursusudbuddet i DGI, og langsomt vandt de nye træningsformer indpas i gymnastikforeningernes organisation. I slutningen af 1990'erne blev der sat fokus på fysisk trænings gavnlige effekt på sundheden, og gymnastikforeningernes potentiale her. DGI gymnastik begyndte at udbyde kursusmateriale og kursustilbud i målrettet træning, tilbud til voksne, og i 2003 besluttede DGI at støtte oprettelsen af foreningsbaserede motionscentre.

Udviklingen har udfordret og forandret foreningerne. Enten ved at eksisterende foreninger har taget nye aktiviteter op, har ændret sin organisation eller gjort arbejdet på en ny måde. Eller ved at nye foreninger er opstået med nye mål, aktiviteter og arbejdsformer. Det stiller krav til de ansvarlige ledere i foreningslivet.

Når foreningen driver et motionscenter

Der er stærk vækst inden for motion. De fleste motionscentre, der drives af foreninger, er forholdsvis små. Knap halvdelen af centrene har færre end 100 medlemmer. Og hver fjerde færre end 50 medlemmer. Men da der også findes nogle få meget store, er gennemsnittet for et foreningsdrevet motionscenter større end den gennemsnitlige idrætsforening.

I gennemsnit er der næsten lige mange mænd og kvinder, der er medlem, men de mindste centre skiller sig ud ved at have flere kvinder, end de større centre har. 60 procent af medlemmerne i motionscentre er mellem 25 og 59 år, de yngste (under 25 år) udgør 27 procent, og de ældste (60 år og ældre) udgør 13 procent.

Fakta: Pr. 31. december 2006 havde 145 foreninger opgivet et særskilt medlemstal for aktive i deres motionscenter. Det samlede antal medlemmer var 42.000. Fra 2004 -2006 voksede medlemstallet med 25 procent.

Økonomisk dynamo med 2500 medlemmer God økonomi, lavt kontingent og venteliste

Jyllinge-Gundsømagle Idrætsforening, JGI, ligger 15 km nord for Roskilde. Her driver JGI et motionscenter. Initiativet blev taget i 1984 i de lejede kælderlokaler i hallen. Siden er antallet af medlemmer vokset støt. Afdelingen har en årlig omsætning på 2,3 mio. kroner og genererer et overskud på cirka trekvart mio. kroner - til trods for den årlige husleje til hallen på 500.000 kr. og et bidrag på 400.000 kr. til JGI's administration. Den største hindring for fortsat vækst er, at pladsen er trang.

Medlemmerne kommer fra hele Nordsjælland, dækker alle aldersgrupper og etniske grupper, og centret drives af en selvsupplerende bestyrelse på fire medlemmer. Herudover har centret 8-10 lønnede instruktører, og en opsynsmand laver det forefaldende arbejde i centret.

De andre afdelinger i foreningen kan sagtens få øje på de fordele, motionscentret giver hele foreningen - især økonomisk. Men afdelingen er også påpasselig med ikke at "dræne" de øvrige afdelinger for medlemmer.

Fakta om JGI: Foreningen har 14 afdelinger med lidt over 5000 medlemmer. Kontingentet i motionsafdelingen er 1200 kr. om året og et depositum på 200 kr. til en nøgle.

Motionsafdeling i stedet for banko

God udvikling, dejlig blandet medlemskare og en stærk økonomi, er styrkerne i Vindinge.

Fire kilometer syd for Roskilde ligger Vindinge med 3000 indbyggere. Den flerstrengede idrætsforening Vindinge IF, VIF, havde i flere år været optaget af, hvordan den kunne tilbyde aktiviteter, der samlede lokalsamfundet. I 2002 undersøgte foreningen, hvad lokalbefolkningen ønskede i forhold til idræt og motion. 30 procent af de voksne over 14 år ønskede at gå til styrketræning i foreningen, og 10 procent ville gerne gå til spinning.

Derfor ligger foreningens motionscenter nu i en pavillon sammen med den nybyggede hal. Fra lokalerne er udsigten god – også for fremtiden. Meget tyder på, at idrætsforeningen tog den rigtige beslutning. I begyndelsen af 2007 havde centret 320 medlemmer – de fleste kommer fra Vindinge, heraf havde 60 procent ikke før deltaget i foreningen. Centret har åbent fra kl. 5-23. Om formiddagen kommer mange ældre forbi og motionerer, mens det sidst på eftermiddagen især er unge mellem 16-20 år.

Motionscentret har givet foreningen en bredere profil, gymnastikafdelingen har for eksempel oplevet fremgang i antallet af medlemmer, siden centret kom til.

Instruktørerne kommer fra gymnastik, har fået en uddannelse og arbejder frivilligt op til fire gange om ugen. Økonomien er udskilt fra den øvrige forenings drift og har som mål at generere overskud til gavn for foreningen. DGI har ydet lån og rådgivning til etableringen.

Fakta: Kontingentet i Vindinge IF motionscenter er 1150 kr. om året og 250 kr. i indmeldelsesgebyr. 305 ud af i alt 1174 medlemmer er med i motionsafdelingen.

Motionsafdeling - et nyt fællesskab midt i traditionerne

Vi gør det selv, sådan er traditionen i Vallekilde-Hørve Gymnastikforening, der ligger i Odsherred på Vestsjælland. I august 2004 blev et motionscenter føjet til de 5 eksisterende afdelinger.

Et tæt samarbejde mellem formændene for de seks afdelinger har desuden sikret fælles opbakning til centret. Her er mange frivillige, og det har været vigtigt for foreningen at sikre, at det ikke kun var den faste kerne af frivillige som bidrog – derfor arbejder man med at uddanne flere instruktører. Foreningen arbejder med spinning og har specielle træningshold for børn. DGI har ydet lån og rådgivning til etableringen.

Fakta: Kontingentet er 1600 kr. om året og et indmeldelsesgebyr på 200 kr. incl. nøgle. Afdelingen har 737 medlemmer ud af foreningens samlede medlemstal på 1705 medlemmer.

Motionsafdeling - tilbud til de lokale og til turisterne

Bor man i et turistområde – bliver det en præmis for udvikling. Da medlemmerne i Ærøskøbing Idrætsklub, ÆIK, viste en stigende interesse for motionstilbud, tog foreningen i september 2005 konsekvensen – cafeteriet i hallen stod ledigt, og her var muligheden for lyse og venlige lokaler. Kommunen har givet et tilskud til udvalgte målgrupper, og DGI har ydet et rentefrit lån. Dermed kan centret løbe rundt med 55 medlemmer. På åbningsdagen kom 40. Otte instruktører har fået en uddannelse, og salget af medlemskaber til turister går forrygende. Medlemmerne i centret kommer fra hele øen, og op mod en tredjedel var ikke før medlem af idrætsforeningen.

Fakta: I 2006 havde motionsafdelingen 175 af foreningens samlede medlemstal på 498 medlemmer.

Den nye gymnas

Der er hen over tid sket en forskydning i, hvem der er medlem af gymnastikforeninger. Fra 1991 til 2001 faldt antallet af medlemmer i gymnastikforeninger i DGI med cirka 26.000 medlemmer. Fra 315.000 til 289.000 medlemmer. Frem mod 2006 er antallet af medlemmer steget igen til 310.000 medlemmer.

Faldet skyldtes især et fald i antallet af piger og kvinder i alderen 25-59 år med 40.000 medlemmer. Til gengæld stiger antallet af drenge i gymnastik, ligesom antallet af ældre over 59 år er næsten fordoblet. Derfor er det vigtigt at identificere de særlige karaktertræk ved de nye foreninger – dem der får mange medlemmer og orienterer sig mod et bredt gymnastikbegreb.

Salto City – tradition og nytænkning

Foreningen er i 2007 godt 10 år gammel og har værdier som forpligtende fællesskab, det hele menneske, indflydelse, demokrati og andre kulturelle aktiviteter som en del af sit formål. Sundhed står der intet om.

Salto City holder til på en række forskellige skoler i det indre København og i halfaciliteterne i DGI-byen. Foreningen ser sig selv som en krops-kulturforening, der først og fremmest beskæftiger sig med gymnastik. Der udbydes og oprettes hold i de aktiviteter, som nogen ytrer ønsker om og er villig til at gøre en indsats for. Foreningen står også for nogle få arrangementer i løbet af året – som Salto City-dag. Og så arrangerer foreningen en vintersportstur til Norge, hvor frivillige instruktører kommer med for et symbolsk beløb.

Foreningen bærer på de nye ideer, hvad angår gymnastikken og måden at være forening på – for eksempel er de unge instruktører også aktive i bestyrelsen, og mange tiltag kører som projekter, så længe det kan bære. Men foreningen er samtidig rundet af den lange tradition for "folkelig gymnastik".

Fakta: Salto City blev stiftet i 1996, hører til Vesterbro. I 2006 havde foreningen 1000 medlemmer – heraf er halvdelen mellem 0-18 år. Der er cirka 100 frivillige. I 2006 havde foreningen 30 hold – masser af gymnastik og leg for børn, vandhold, hold for teenagere, hold for voksne og hold for kræfttramte.

Søndersø Gymnastikforening – lokalt engagement

Foreningen byder på gymnastik og motion, men vægter at være et samlingspunkt for byen. Det er det vigtigste. Et støtteudvalg i foreningen arbejder med at lave events i byen. Derudover mener bestyrelsen, det er vigtigt både at have de gængse tilbud inden for gymnastik og samtidig have særlige tilbud for de børn, der ikke lige passer ind. Princippet i foreningen er, at alle skal kunne rummes, her er ingen udtagelser, som foreningen mener skræmmer nogle unge væk.

Gymnastikken er hjørnестenen i foreningen, og de nye aktiviteter er taget op i foreningen, fordi man ønskede at give flere muligheden for at røre sig. Dermed er det ikke alle hold, der rummer den samme grad af holdånd og gensidig forpligtelse. Til gengæld er der mod og nytænkning. Foreningen er åben og klar til at tage imod en instruktørs ideer. Rent organisatorisk er foreningen traditionel med en bestyrelse, der har delt opgaverne imellem sig. Frivillighed betyder meget. En ide kommer op at stå, hvis der er frivillige, der vil det. Ellers ikke.

Fakta: Søndersø Gymnastikforening er et resultat af en gymnastikafdeling, der trak sig ud af en flerstrengt forening på grund af uenighed. Den bor 15 km nordvest for Odense, har 500 medlemmer og cirka 40 instruktører. Foreningen havde i 2007 23 hold – både de gængse tilbud for alle aldre til sund motion for overvægtige børn.

stikforening

Skjold Gymnastik Birkerød – prøver at følge med ventelisten

Det går godt i Skjold – så godt, at det kniber med at følge med ventelisten. I 2006 stod 80 børn på venteliste, der er 42 hold – lige fra mor/barn, puslinge til motionsgymnastik og pensionist-svømning. Foreningen er fulgt med tiden – repertoire af hold er udvidet med funk/streetdance, baby boom, low/step/styrke, yoga, pilates og så videre. De nye hold giver nye typer af medlemmer, der i højere grad forventer en ydelse end en forening. Der er en enkelt årlig gymnastikopvisning – den store begivenhed, som oplever stigende tilslutning. Her er ingen klippekort, men man kan købe et partoutkort, der giver adgang til at deltage på flere hold. Til gengæld mangler foreningen lokaler og haltid.

Foreningen er bare meget åben over for nye tiltag, forsøger at følge med trends og dermed i medlemmernes interesse.

Skjold Gymnastik Birkerød er ifølge formanden en meget social forening, men det er svært at samle foreningen til arrangementer, derfor er der kun få samlede arrangementer, der til gengæld er et tilløbsstykke. Det lykkes hvert år at finde instruktører, det hjælper især hvis opgaven kan deles. Samtidig er foreningen aktiv ved at spørge folk, om de vil være med. Foreningen vil på den ene side gerne bidrage til kommunens ønske om at lave sundhedsforebyggende projekter, på den anden side mener formanden ikke, at det skal være frivillige, der driver det.

Fakta: Skjold Gymnastik Birkerød, Rudersdal Kommune nord for København. Dannet i 2006 – da en flerstrengt forening blev opløst. Foreningen er en videreførelse af en afdeling oprettet i 1922. 1970'erne og 1980'erne lå medlemstallet på 5-600. I 2007 er der 1000 medlemmer – heraf halvdelen børn og unge og tre fjerdedele er piger/kvinder.

Randers gymnastiske Forening – vil skabe nyt og tage initiativ

Gymnastik er ryggraden i foreningen, der er Danmarks ældste gymnastikforening. Hen over årene har RgF også udbudt cricket, fodbold, roning, svømning og fri idræt og i andre perioder været fokuseret på gymnastik. De seneste år har foreningen på ny åbnet sig for andre aktiviteter som spinning, styrketræning og stavgang. I mange år var fokus på konkurrencegymnastik – men ingen brænder længere for det. De almindelige gymnastikhold er fortsat kerneydelsen. Viften af hold er stor og for alle aldersgrupper. Her er mange børnehold, traditionelle hold og "GymShop" – med hold som spinning, aerobic, motionsstep og bodytoning. Man kan få klippekort til shopen.

I 2005 åbnede foreningen et motionscenter, og foreningen tilbyder aktiviteter og undervisning på institutioner og skoler i kommunen. Dagplejere, børnehaver og SFO'er kan også benytte foreningens faciliteter.

Foreningen bygger på værdier som, at medlemmerne viser respekt og ansvar for fællesskabet og er bevidst om, at foreningen præges af alle i den.

En del af den store udvikling i foreningen skyldes visionære personer, samt at foreningen har lyttet til diverse undersøgelser, der viser, hvad det er, folk gerne vil gå til.

"Vi har da bemærket diverse undersøgelser, der viser, hvad det er, folk gerne vil gå til, fx den store interesse for styrketræning, så vi ville da være et slemt fjols, hvis vi ikke lyttede til det" (formand, RgF)

Fakta: RgF blev dannet i 1872. I en årrække havde foreningen cirka 16-1700 medlemmer. I 2006-2007 fordobledes medlemstallet til 3600. Det skyldtes primært "Store Hoppeland". Der er cirka 60 hold i foreningen. Ud over de gængse hold kan man gå til GymShop – med spinning, aerobic etc. Her er klippekort til holdene og mulighed for at gå på forskellige hold eller betale for ét hold.

Vilkårene for udvikling

De foreninger, der har valgt at lave motionscentre og nye fleksible tilbud, er dem, der er store, lytter til lokalbefolkningens ønsker og gerne vil være lokalområdet forening. For de foreninger, der er præsenteret her i pjecen, gælder, at det spiller en større rolle at opfylde borgernes behov for motion, end at de dyrker gymnastik på lige netop den måde, foreningslederne selv synes om.

Ser man ud over alle foreninger, er det kun få, der er blevet inspireret til at starte motionstilbud til trods for, at danskernes efterspørgsel er stigende. Det er fortsat helt overvejende træning på et fast hold på et fast tidspunkt på ugen, der er det gængse, mens klippekortmodellen kun har begrænset udbredelse. Det skyldes, at foreningerne ikke har så stort fokus på ændrede idrætsvaner, vækst i idrætsformer og andre parametre. Man tænker i sin idræt og opretter kun et motionscenter, hvis der er en person i foreningen, der brænder for det. Og da dem der kommer på klippekorthold eller i et motionscenter typisk ikke er så fællesskabsorienterede som dem på de gængse foreningshold, er det måske sværere at brænde for at lave tilbud til dem.

Vær med, hvor det sker

I de foreninger, du har mødt i pjecen, er nogle gennemgående kendetegn omkring ledelse.

- Ledelsen består af relativt få personer
 - Udvalg og ad hoc-grupper har ansvaret for specifikke aldersgrupper
 - Lederne har stor erfaring som frivillige
 - Lederne er igangsættere og udviklere med stor gejst
 - De har en stærk og karismatisk leder
- Ledelsen i foreningerne føler, at de skal være på forkant med ud-

viklingen, og de har en stor lyst til at præge udviklingen. Foreningerne har samtidig en kultur, hvor der ikke fokuseres så meget på, at det er svært at få frivillige, til gengæld er der meget fokus på det, man kan, på det nye og at være med, hvor der foregår noget.

Jeres faciliteter spiller en stor rolle

Erfaringen fra de foreninger, som har succesrige motionscentre, er, at lyse lokaler med god plads, store vinduer og god udsigt er med til at gøre foreningens træningssted populært. Mørke kælderlokaler minder til gengæld mest om "sur træning".

Motionscentrene skal helst være præget af orden og system i tingene, fordi omgivelserne dermed appellerer til alles samvittighed om at bidrage til at opretholde orden. For ikke at skræmme den almindelige motionist, er der ikke mange spejle eller vægte.

Udstyret skal være af høj kvalitet, ligesom der løbende bliver investeret i nye maskiner.

Bad og omklædning er vigtigt – det skal være i top og gerne kombineret med massage, spa og solarium.

Kravene til faciliteter er også en præmis for de store gymnastikforeninger – her er det krav til airtrack, springgrav, skumredskaber m.v. for at være attraktiv for især de unge medlemmer. Samtidig er foreningerne afhængige af kommuneskolens faciliteter, og det giver begrænsninger, for eksempel i form af at kunne tilbyde forældrene motionsaktivitet, mens børnene går til gymnastik.

Store krav til økonomien

De mange ønsker om at tilbyde gode faciliteter og aktiviteter til medlemmerne stiller krav til foreningens økonomi. Derfor fylder økonomi, rentabilitet og investeringer meget hos bestyrelses-

medlemmer i motionsforeningen. Mens de store gymnastikforeninger i højere grad oplever, at motionscenter og fleksible tilbud giver frihed økonomisk.

En af de væsentligste forskelle mellem gymnastikforeningen og motionscenterforeningen er instruktørernes rolle. I gymnastikforeningen er holdets succes helt afhængig af en god instruktør. I motionscentret er instruktøren i højere grad en vejleder og hjælper, men vedkommende bestemmer ikke, hvornår og hvordan der skal trænes. Og i stedet for at man som træner er forpligtet til at træne et hold fast i løbet af ugen, så skriver man sig på til at instruere et vist antal gange i løbet af en periode.

Gør det en forskel for medlemmerne, at motionscentret er i en forening?

Undersøgelse viser, at hovedparten af de idrætsaktive er forholdsvis ligeglade med, om aktiviteten er organiseret i en forening, hos et kommercielt fitnessinstitut eller som kommunalt tilbud.

Men der er en generelt positiv indstilling over for foreningen som arrangør. Kan foreningen tilbyde de ønskede aktiviteter på rette tid og sted, så vil mange, der i dag går til gymnastik og beslægtede træningsformer i et kommercielt center, gerne gå til motion i en forening.

Medlemmer med en kundeprofil

Som forening skal man blot være opmærksom på, at dem, der dyrker træningsaktiviteter og har deres gang i et motionscenter i højere grad end andre idrætsaktive, har et "kunde-forhold" til det sted, de dyrker idræt. Det har foreningerne med motionscentre forstået, men de ønsker alligevel, at deres forening har "en fælles ånd". Det samme gælder gymnastikforeningerne, som også oplever, at deltagere i nye træningsformer er mere kunde-agtige.

Fællesskaber er midlertidige

De fleste aktive i motionscentre giver udtryk for, at de går til træning for at opnå nogle gevinster i form af sundhed, skønhed eller fornøjelse. De har ikke valgt aktiviteten for det sociale fællesskabs skyld. Dermed opstår der i højere grad – på træningsbaserede hold

og i motionscentre et fællesskab, der er situationsbestemt og midlertidigt.

Frivilligheden blomstrer

Lønnes de frivillige? Gymnastikforeninger adskiller sig fra andre foreninger ved i højere grad at mene, at foreningens aktiviteter kræver, at de frivillige har en uddannelse eller kvalifikationer. Derfor er der forholdsvis lidt flere, der lønner deres instruktører i gymnastik. Det er dog kun 20 procent af foreningerne, der har udgifter til løn og honorarer. Selv i meget store foreninger er der ikke lønnede instruktører som udgangspunkt. Lønnen er skattefri godtgørelse og andre goder. Også i de foreningsdrevne motionscentre er frivilligheden stor. Og det er kun få, der lønner instruktører eller andre frivillige.

Folkelighed på spil

Men hvor folkelige er gymnastikforeningerne, som tilbyder motion? – Og hvad med de foreningsdrevne motionscentre? Nogle mener, at det folkelige ligger i, at foreningen drives frivilligt og ulønnet af medlemmerne – og det bliver langt de fleste gymnastikforeninger og motionsforeninger. Kontingentet forsøger man også at holde lavt – til trods for, at tilskuddet fra kommunen er lille, fordi antallet af medlemmer over 25 år er stort.

Ser man på medlemmernes engagement, er der kun få, som møder op til generalforsamlingen. Til gengæld kommer medlemmerne gerne med ønsker og ideer. Samtidig adskiller gymnastikforeningerne sig fra andre idrætsforeninger ved, at så godt som alle har højere formål såsom "det hele menneske", "andre kulturelle aktiviteter" og "indflydelse og demokrati".

De undersøgte motionscenterforeninger udtrykker sig lidt mere jordnært om deres formål – for det handler om at være en motionsforening for befolkningen i et område. De har til gengæld ikke større tanker om at fremme folkesundheden – selvom sundhed ofte ligger dem på sinde. Noget tyder på, at motionscenterforeningerne har et højere formål iboende, men ikke sætter det i tale.

Hvad driver udviklingen

Hvad er årsagen til, at nye foreningsformer udvikler sig? Hvorfor tager nogle gymnastikforeninger nye aktiviteter op og organiserer dem på en ny måde?

Der er flere forklaringer: Ildsjælen, rummelighed og regelfrihed, den lokale kontekst og konkurrence udefra.

Ildsjælen:

Spørger man foreningslederen, spiller ildsjæle en vigtig rolle for udvikling af foreningen eller oprettelse af et center. I foreningslivet er en udbredt forestilling om, at personer med ideer samt lyst og tid bærer udviklingen. På den ene side er det rigtigt, at enkeltpersoner kan have stor betydning, på den anden side har det i realiteten krævet opbakning, støtte og involvering fra mange, for at ildsjælen kan gennemføre.

"Det var de der jyske gutter, der kom til København, og nu skulle der ske noget. Og så havde de en ide med, at idræt og kultur skulle mødes... .."(bestyrelsesmedlem, Salto City)

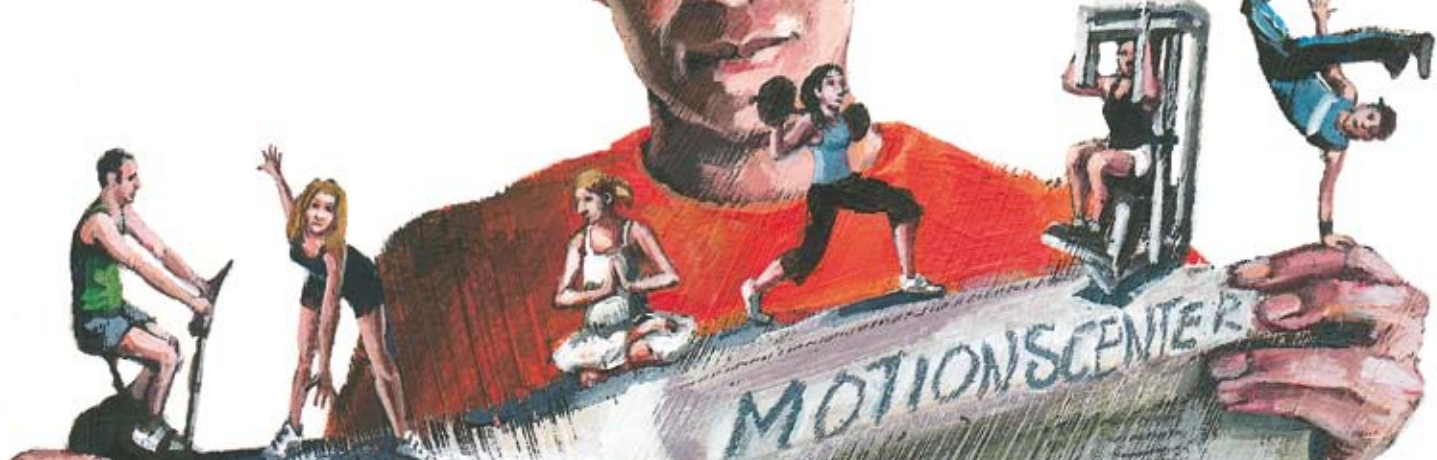
"Der skal være nogen, som brænder for det, ellers falder det bare til jorden"
(bestyrelsesmedlem, Salto City)

Rummelighed og regelfrihed

Hvad får en forening med gymnastik på programmet til at tage spinning, step og træning op? Det er udtryk for en rummelighed. I den folkelige gymnastik er der ingen formelle regler for gymnastikken – øvelser og træning bliver derfor hele tiden udfordret af nye systemer, inspiration fra andre genrer og nye indtryk.

Med tiden er rummeligheden blevet større, og fokus er på at lave tilbud til folk, så de har det sjovt.

gymnastikforeninger og motionscenterforeninger?

Den lokale kontekst

De foreningsbaserede motionscentre er næsten udelukkende opstået i mindre bysamfund eller landsbyer – måske hænger det sammen med, at der her er mere iværksætterkultur. Måske er det fordi, det ikke er rentabelt for de kommercielt drevne centre at gå ind i mindre samfund. Det kan også hænge sammen med, at det især er på landet, at de store flerstrengede foreninger med stærk lokal forankring bor. Dermed ser foreningen det oftere som et vigtigt formål at lave tilbud, der samler lokalbefolkningen.

De store gymnastikforeninger har også lokalsamfundet på sinde. Salto City vil gerne være forening for Vesterbro, Sønderø Gymnastikforening vil gerne være lokalt samlingspunkt.

Forening eller forretning?

De kommercielle fitnesscentre ser ikke umiddelbart ud til at have nogen væsentlig betydning for foreningsorganiseret gymnastik og motion. De kommercielle centre har været tvunget til at have styr på de nyeste hits og tendenser, være først med det nyeste. I foreningsgymnastikken er man også inspireret af nye tendenser. Men der ser ikke ud til at være nogle direkte link mellem foreninger og den kommercielle sektor. Gymnastikforeningerne føler sig

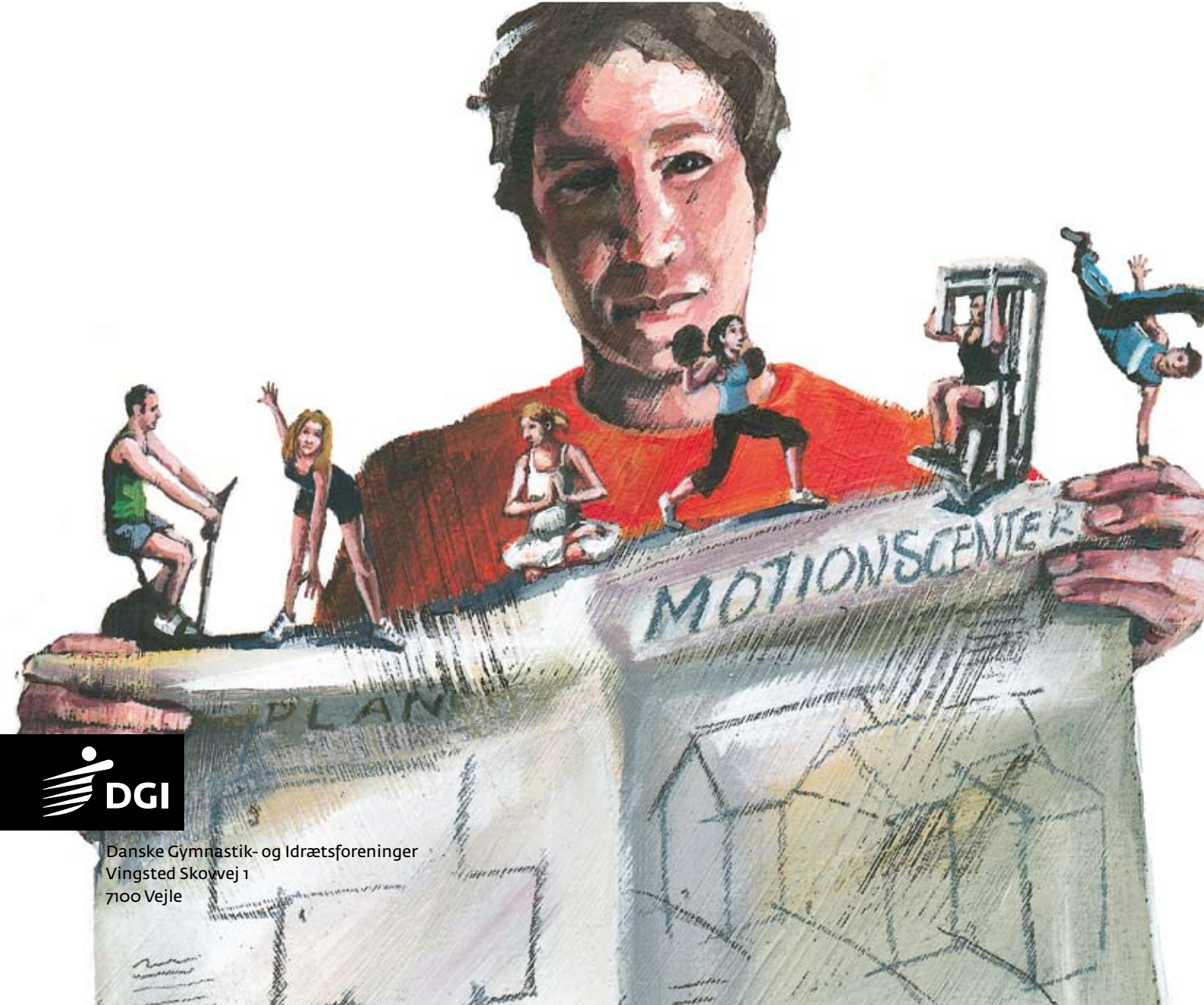
ikke pressede til at tage nye aktiviteter op for at holde på medlemmerne.

De lønnede instruktører fra de kommercielle centre flytter ikke til de frivilligt drevne foreningsbaserede.

Hvis foreningen tilpasser sig de nye trænings- og organiseringsformer, som de kommercielle motionscentre har fået succes med, så vil en stor del af den voksne befolkning foretrække at gå der. De foreningsbaserede motionscentre har langt lavere udgifter til løn, og der er ingen ejere, der skal have del i overskuddet. Bl. a. derfor kan de tilbyde træning til et lavere kontingent end det, som betales i et kommercielt træningscenter. Samtidig er der en høj grad af selvforvaltning i foreningsmotionscentrene.

Medlemmerne er selv ansvarlige for at løse en række opgaver i foreningen. Til trods for det lave kontingent kan centrene geare et overskud, der kan bruges til gavn for hele foreningen, til udvikling af centret og til gavn for befolkningen. Måske skyldes succesen i de foreningsdrevne motionscentre også, at de tiltrækker målgrupper, der ellers ikke ville komme i et motionscenter.

Læs den fulde rapport på www.dgi.dk/gymnastik/forskning

Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger
Vingsted Skovvej 1
7100 Vejle

nr. 4: Mellem nutidens krav til foreninger og frivillighed, folkelighed og fællesskab